



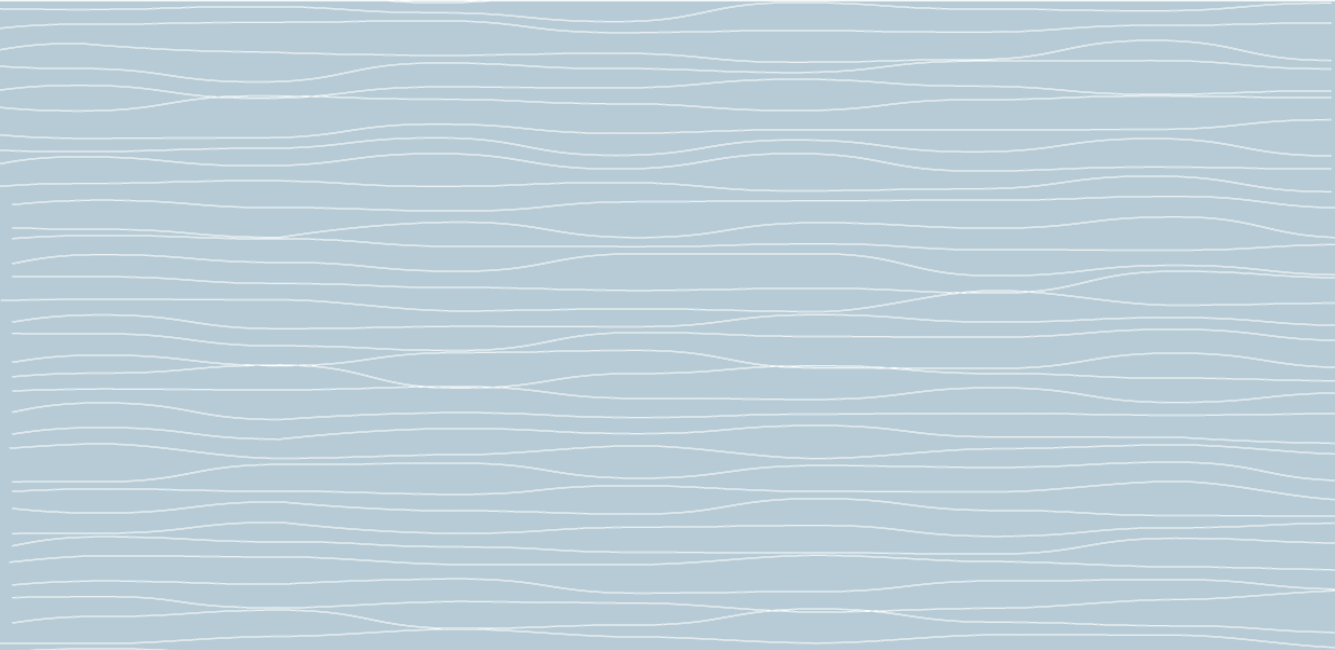
VILKET VÄRDE KAN INSTITUTET FÖR
NÄRINGSLIVSFORSKNING TILLFÖRA SVENSKT
NÄRINGSLIV OCH ANDRA FINANSIÄRER?

MAGNUS HENREKSON OCH ULF JAKOBSSON

SÄRTRYCK ur Magnus Henrekson, red. (2009), *IFN/UII 1939–2009*.

Sju decennier av forskning om ett näringsliv i utveckling.

Stockholm: Ekerlids.



VILKET VÄRDE KAN INSTITUTET FÖR NÄRINGSLIVSFORSKNING TILLFÖRA SVENSKT NÄRINGSLIV OCH ANDRA FINANSIÄRER?

MAGNUS HENREKSON OCH ULF JAKOBSSON

Industriens Utredningsinstitut (IUI) bildades 1939 och har nu bestått och utvecklats i 70 år. Under alla dessa år har grundanslaget till institutets verksamhet kommit från institutets grundare, dvs. Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) och Sveriges Industriförbund till och med år 2000 och sedan 2001 Svenskt Näringsliv. Anslaget har, såvitt vi kunnat utröna, hela tiden kommit genom årliga avsättningar i huvudmännens budget.

Redan i institutets stadgar står att verksamheten på institutet skall ha en akademisk inriktning. För den som läser Rolf Henrikssons historik över IUI står det också klart, att i varje fall från och med Ingvar Svennilsons tid som chef,¹ så har institutet verkat som ett oberoende forskningsinstitut, där den forskning som produceras skall hålla en hög akademisk nivå och göras allmänt tillgänglig genom publicering. Huvudmännen har självfallet haft ett inflytande på den långsiktiga inriktningen på institutets verksamhet genom tillsättningen av chef och genom att institutet för att säkerställa fortsatt grundfinansiering måste arbeta med frågeställningar som av huvudmännen uppfattas som relevanta. Fram till början av 1990-talet godkändes alla projekt formellt av styrelsen, men denna ordning har sedan frångåtts.

¹ Se även Jan Wallanders bidrag och Mats Perssons och Claes-Henric Sivens porträtt av Svennilson i denna volym.

I praktiken har huvudmännen mycket sällan lagt sig i frågan om vilka specifika projekt som institutet har tagit upp, och de har aldrig försökt styra resultaten i den forskning som producerats vid institutet, vilket inte minst flera av bidragen i denna jubileumsskrift vittnar om. Under de 70 år som institutet funnits har därmed Svenskt Näringsliv och dess föregångare gjort en mycket viktig och omfattande insats för svensk nationalekonomisk forskning. Detta torde vara obestridligt.

En fråga som man som chef för institutet har anledning att ställa sig är emellertid vad huvudmännen och andra viktiga finansärer av näringslivsforskning² får tillbaka för egen del för de insatser som görs. Denna fråga ligger mycket nära frågan om institutets framtida existens. Kommer det institut som i år firar sitt sjuttioårsjubileum också att få fira sitt hundraårsjubileum?

I detta kapitel skall vi diskutera just frågan om vad huvudmännen och andra finansärer för sin del får ut av IFN:s forskning. För den som är chef för institutet är det mycket viktigt att ha detta klart för sig. Både därför att svaret på frågan ger en fingervisning om hur institutet skall drivas för att bestå och för att gentemot huvudmännen ha en god grund att stå på när värdet av institutet diskuteras. Denna framställning är i hög grad våra gemensamma funderingar i denna fråga i samband med stafettväxlingen mellan oss på chefsposten.

Institutet bytte namn i början av 2006. I det följande skriver vi IUI när det är uppenbart att det avser en tidigare period, IFN när det avser dagsläget och de allra senaste åren samt IFN/IUI när det är viktigt att framhäva att det vi skriver om gällde såväl före som efter namnbytet.

För en utomstående kan själva det faktum att IFN/IUI har existerat i 70 år göra att dess fortsatta existens ter sig självklar. För en ekonom kan det också ligga nära till hands att se den historiska viljan att finansiera institutet som en mycket stark *revealed preference* från huvudmännens sida. Denna blir desto starkare om man betänker att den hållit sig igenom de mycket stora omvärldsförändringar som skett under dessa 70 år. När det gäller den allra närmaste omvärlden kan vi konstatera att IUI:s grundare Industriförbundet och SAF inte längre finns som organisationer. I stället har Svenskt Näringsliv bildats. Av den formella struktur som fanns inom den sfär som omfattades av Industriförbundet och SAF är IFN/IUI sannolikt den enda del som finns kvar sedan 1939.

På ett mindre formellt plan, var den miljö IUI bildades i 1939 mycket korporativistisk. Saltsjöbadsavtalet skrevs under 1938. Saltsjöbadsandan präglade också 1950- och 60-talen, vilka kan sägas vara den svenska modellens guldålder.

² Under de senaste decennierna har framför allt Wallenbergstiftelserna och Handelsbankens Forskningsstiftelser finansierat stora forskningsprojekt vid IFN/IUI.

Perioden torde också ha varit en slags guldålder för SAF och Industriförbundet, vilkas ställning i det svenska samhället vid denna tid var mycket stark. Också den ekonomiska styrkan hos dessa organisationer växte och IUI var bara en av många öar i den arkipelag av verksamheter som omgav de båda näringslivsorganisationerna.³

Kontrasten är stor mot den slimmade organisation som Svenskt Näringsliv dag utgör. Också på den akademiska sidan har vi under perioden sett stora förändringar. En för institutet viktig förändring är den allt starkare specialisering som skett inom den nationalekonomiska forskningen, kombinerat med användning av allt mera avancerade matematiska och statistiska metoder som forskningsinstrument.

För institutets del har detta bland annat inneburit att forskningsproduktionen inte längre är tillgänglig för en intresserad allmänhet på det sätt som fortfarande var fallet under 1950- och 60-talen. De doktorsavhandlingar som då utgjorde institutets huvudsakliga forskningsproduktion, var vanligtvis monografier skrivna på svenska. Framställningen kunde i långa stycken vara verbal och i sina huvuddelar var den i regel tillgänglig för en intresserad allmänhet.

I dag är en typisk forskningsartikel högt specialiserad, och skriven på engelska med sikte på publicering i någon internationell vetenskaplig tidskrift. Artiklarna är vanligen mycket tekniska och svårtillgängliga redan för de forskare som ligger utanför det speciella forskningsområde som artikeln avser. För den intresserade allmänheten är de som regel helt obegripliga. Forskningen på IFN/IUI är kvalitetsmässigt fast förankrad i den akademiska världen. Kvalitetskravet upprätthålls bland annat genom att forskaren skall ha som mål att publicera sina resultat i vetenskapliga tidskrifter. En följd av detta krav på inomvetenskaplighet är att kraven på kommunikation med intressenter utanför den egna akademiska kretsen, inklusive institutets huvudmän, har ökat på ett dramatiskt sätt.

Att institutet bestått relativt oförändrat under denna period av mycket stora förändringar tyder på att det finns mycket starka skäl för huvudmannen och andra finansiärer av näringslivsforskning att stödja och finansiera institutets verksamhet. Vi skall här peka på några av dessa.

A. IFN SÄKERSTÄLLER ATT FORSKNING GÖRS INOM OMRÅDEN SOM ÄR VIKTIGA FÖR NÄRINGSLIVET.

Statliga satsningar och prioriteringar spelar en stor roll för den inriktning som den nationalekonomiska forskningen får. IFN/IUI har genom åren säkerställt att det finns en företags- och näringslivsrelaterad ekonomisk forskning i Sverige.

³ Se vidare t.ex. de Geer (1992), Henriksson (1990), Blyth (2001) och Rojas (2001).

Under långa perioder av efterkrigstiden har IFN/UII sålunda varit ensamt om att bedriva forskning om nyföretagande och entreprenörskap. Genom att forskaren ofta kommer till IFN tidigt i sin karriär, byggs också kompetens och intressen upp vid IFN. Detta innebär att IFN:s långsiktiga effekter på svensk forskningsinriktning och svensk forskningskompetens sträcker sig långt utöver vad som kan avläsas i IFN/UII:s publiceringar.

B. IFN BIDRAR TILL ATT SKAPA PLURALISM I DEN SVENSKA EKONOMISKA FORSKNINGEN, SAMTIDIGT SOM DET SKAPAR ALTERNATIV TILL STATLIGT STYRD FORSKNING.

Som påpekades under föregående punkt sker det alltid en mer eller mindre medveten statlig styrning av forskningen genom statlig anslagstilldelning. Därtill kommer att utnämningar i statliga forskningsstiftelser kan bidra till att forskning som regeringen bedömer som politiskt korrekt får ett försteg vid anslagstilldelningen.⁴ Generellt sett har också IFN/UII, trots hög forskningskompetens, endast i mindre utsträckning finansierats genom anslag från de statliga forskningsstiftelserna. Under vissa tider kan det statliga greppet vara starkare. 1970-talet var en sådan period. Då blev UII ett mycket viktigt andningshål för centrala delar av den nationalekonomiska forskningen.

Vidare har IFN/UII:s nära kontakt med olika aktörer i näringslivet inneburit att institutets forskare tidigt blivit uppmärksamma på viktiga framtida näringslivsrelevanta forskningsfrågor. Detta har inneburit att forskningsprojekt om viktiga näringslivsrelevanta frågor har startats i tid för att kunna användas som kunskapsunderlag vid olika policybeslut.

C. IFN ÄR EN VIKTIG PLANTSKOLA FÖR FORSKARE SOM SEDAN GÅR VIDARE TILL CENTRALA BEFATTNINGAR I NÄRINGS LIV, AKADEMI OCH OFFENTLIG FÖRVALTNING.

Det har visat sig att IFN/UII genom åren har fungerat som en plantskola för forskare som sedan gått vidare till kvalificerade befattningar inom en rad olika områden. Sålunda har en lång rad professorer under ett tidigare skede av sin karriär varit forskare på UII. Bland UII:are som gjort karriär utanför forskningen kan nämnas Jan Wallander, Lars Nabseth, Lars Wohlin, Göran Albinsson Bruhner, Åke Ortmark, Bengt Rydén, Jan Bröms, Lars Lidén och Villy Bergström. Under senare tid kan man peka på Birgitta Swedenborg, Stefan Fölster, Pontus Braunerhjelm, Mattias Ganslandt och Karolina Ekholm. Verksamheten på insti-

⁴ Till exempel visar Lindberg (2007) att det statliga Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) under perioden 2001–2004 gav anslag till 1 166 projekt. Endast tre av dessa behandlade företagandets eller företagarens villkor.

tutet har bidragit till att ge dessa personer en kontakt med, och en känsla för, svenskt näringsliv och dess villkor. Den har också bidragit till att skapa ett betydelsefullt alumninätverk av ”gamla IFN/UII:are”. För ytterligare exempel hänvisas till den kompletta alumniförteckningen i slutet av denna volym.

Denna aspekt av UII var den som, enligt Åke Ortmark i boken *Maktspelet i Sverige*, underströks av Marcus Wallenberg (1899–1982) när han tillfrågades om värdet av UII. Det var också föreställningen att UII hade lyckats i detta avseende som i början av 1980-talet ledde LO till att sätta upp FIEF (Fackföreningsrörelsens Institut för Ekonomisk Forskning), efter skiftet till en borgerlig regering 1976. Ledande i den grupp som drog upp riktlinjerna för FIEF var, för övrigt, Bengt-Christer Ysander, en central medarbetare på UII och sedermera professor i Uppsala.⁵

D. IFN UTGÖR EN KONTAKTYTA TILL VETENSKAPLIG EKONOMISK FORSKNING FÖR HUVUDMÄNNEN OCH ANDRA EXPERTER PÅ NÄRINGS- LIVSFRÅGOR.

I den ekonomiska debatt och opinionsbildning som det svenska näringslivet deltar i åberopas ofta forskning och forskningsresultat. Därför är det av värde för huvudmannen att på ett förtroendefullt sätt kunna diskutera dessa frågor med den vetenskapliga expertis som finns vid IFN. I många fall kan också den forskning som bedrivs vid IFN vara av betydelse i den ekonomisk-politiska debatten. Frågor kring tillväxt och offentlig sektor, de multinationella företagen och ”den nya ekonomin” är exempel på detta.

E. IFN BIDRAR TILL EN LIBERALT OCH MARKNADSEKONOMISKT INRIKTAD EKONOMISK DEBATT.

Med den stora ansamling av utrednings- och forskningsresurser som finns i anslutning till statsförvaltningen är risken stor att den kvalificerade ekonomiska debatten får en slagsida. Genom åren har IFN/UII betytt mycket för att motverka detta. Medan man inte kan eller skall förvänta sig att forskarna med sina resultat skall förse huvudmannen med ammunition som är direkt användbar i den debatt som drivs just nu, har det visat sig att institutet i praktiken bidragit till att långsiktigt främja ett liberalt och marknadsekonomiskt tänkande just genom sitt val av forskningsfrågor och perspektiv.

⁵ Se vidare Gunnar Eliassons bidrag i denna volym.

F. SATSNINGEN PÅ IFN BIDRAR TILL EN POSITIV BILD AV NÄRINGS-
LIVET OCH SVENSKT NÄRINGS-
LIV I FORSKARSAMHÄLLET OCH BLAND
VIKTIGA OPINIONS-
BILDARE.

Svenskt Näringsliv är en intresseorganisation. Att man satsar på ett institut som bedriver högkvalitativ forskning kring viktiga näringslivsfrågor är en signal om att man i sitt arbete strävar efter att stå på saklig grund. Detta är särskilt viktigt för att stärka Svenskt Näringsliv i den för opinionsbildningen viktiga gruppen forskare och kvalificerade journalister. I detta avseende fungerar IFN som ett goodwill-projekt för såväl Svenskt Näringsliv som det svenska näringslivet.

Till de ovanstående punkterna, som kan sägas ha varit betydelsefulla under hela institutets verksamhet, kan läggas ett par punkter som har mera bäring på de senaste årens samhällsutveckling.

G. FLER AKTÖRER OCH ÖKAD PLURALISM.

I den allt mer kunskapsintensiva globala konkurrensen blir det viktigt för företag och organisationer att följa och påverka kunskapsutveckling och aktuella omvärldsförändringar. Samtidigt sker en nödvändig koncentration till kärnområden för att kunna vidmakthålla den egna spetskompetensen. Detta medför att mycket arbete sker i nätverk mellan många aktörer.

Den ökade specialiseringen ökar på samma gång behovet av breda samhällsreliga perspektiv – av att kunna sätta in skeenden och problem i större sammanhang. Att skapa insikt och visioner om den mer långsiktiga samhälls- och teknikutvecklingen, om möjliga framtida scenarier och relatera dessa till den egna verksamhetens möjligheter och risker blir allt viktigare för företagens fortlevnad och tillväxt.

Den statliga och europeiska forskningspolitiken har stor betydelse för näringslivet. Under en lång period har den svenska politiken visat en tydlig tendens till tilltagande detaljstyrning av universitetsforskningen. Detta manifesteras bland annat i anslagspolitiken, genom valen av ledamöter i universitetsstyrelser, inrättande av forskarskolor och den ökande inblandningen i forskningsstiftelserna. Denna statliga centralisering har verkat emot den pluralism som är önskvärd på forskningsområdet. Framtiden får utvisa om den forskningsproposition som lades hösten 2008 kommer att innebära en vändpunkt i dessa avseenden.

Ovan beskrivna behov och insikter medför att nya strukturer för forskning och omvärldsanalys skapas. Nya, otraditionella tankesmedjor, forskningsinstitut och uppdragsorgan växer fram världen över. En parallell drivkraft för nyskapande är att aktuella företeelser och tendenser behöver betraktas och analyseras från olika utgångspunkter.

Detta gäller inte minst på det nationalekonomiska fältet i Sverige. Att i dag

helt överlåta denna kunskapsbildning till statliga universitetsinstitutioner skulle innebära att näringslivet avhänder sig möjligheten att initiera och utveckla angelägna forskningsområden. Tvärtom ökar behovet av fristående organ för forsknings-, utvecklings- och utredningsprojekt.

H. HÖG UTBILDNINGSNIVÅ ALLT VIKTIGARE I DEN KVALIFICERADE EKONOMISKA DEBATTEN.

Långt tillbaka i tiden dominerades statsförvaltningen av jurister och statsvetare. Från och med 1960-talet började nationalekonomer att spela en mer betydelsefull roll. Dock var det ovanligt att dessa var forskarutbildade; en universitetsexamen med två à tre betyg i nationalekonomi var mer typiskt. I fall där disputerade nationalekonomer innehade centrala poster i statsförvaltningen – t.ex. Erik Höök på Finansdepartementet och Erik Lundberg på Konjunkturinstitutet – så var det så pass anmärkningsvärt att alla kände till det.

I dag innehas viktiga nyckelposter i regeringskansli och myndigheter i mycket hög utsträckning av nationalekonomer. En nationalekonomisk grundutbildning förslår dock inte längre. På kort tid har antalet doktorer på centrala områden i departement och myndigheter formligen exploderat. I tabellen nedan anges det ungefärliga antalet disputerade nationalekonomer i viktiga departement och myndigheter:

Tabell 1 Antalet disputerade nationalekonomer inom centrala delar av statsförvaltningen (slutet av 2008).

Riksbanken	49	Institutet för tillväxtpolitiska studier, ITPS	8 (9)
Finansdepartementet	33 (47)	Konkurrensverket	8
Konjunkturinstitutet	20 (25)	Post- och telestyrelsen, PTS	2
Näringsdepartementet	i.u.	Institutet för arbetsmarknads- politisk utvärdering, IFAU*	22
Riksdagens utredningstjänst, RUT	2	Riksrevisionen	1 (2)

Anm.: I de fall uppgifter har kunnat erhållas om antalet anställda med en licentiatexamen i nationalekonomi anges inom parentes ett högre tal som utgör summan av antalet doktorer och licentiat. Personer med doktorsgrad i närliggande discipliner som internationell ekonomi och ekonometri har också räknats in. Uppgifterna har inhämtats direkt från respektive myndighet i mitten av november 2008.

*Enligt sin hemsida hade IFAU 44 disputerade anställda och affilierade forskare den 13 november 2008. Det är svårt att få fram en exakt siffra på antalet anställda, 22 får anses vara en försiktig skattning. ITPS, RUT och PTS har därutöver 13, 4 respektive 2 disputerade i andra ämnen. Trots flera försök har det inte varit möjligt att få uppgift från Näringsdepartementet om antalet disputerade. Troligen rör det sig inte om mer än ett fåtal, om ens någon disputerad bland departementets ca 400 anställda.

På för näringslivet centrala avdelningar som Finansdepartementets skattepolitiska avdelning är disputerade nationalekonomer helt tongivande. Av fem statssekreterare i Finansdepartementet är i dag alla utom en disputerade nationalekonomer. På den överstatliga nivån (EU, OECD, IMF, FN, Världsbanken, WTO) är denna tendens än starkare.

Dessa siffror illustrerar väl den kraftfulla intellektuella kapprustning som skett under det senaste decenniet – en kapprustning som många ännu inte har riktigt klar för sig. Sveriges nuvarande finansminister Anders Borg har även genomdrivit en akademisering av Sveriges ekonomiska politik, vilket förtjänar att lyftas fram i detta sammanhang. Budgetpropositionerna är numera tryfferade med en mängd akademiska referenser, vilket bidragit till att mer ideologiskt sinnade politiker har fått svårare att hävda sig.

Även om kampen om uppmärksamhet i samhällsdebatten ofta kräver betydande tillspetsning för att ett budskap skall nå ut så har inte behovet av analys minskat, snarare tvärtom. Bakom en kärnfull slutsats om komplicerade företeelser som företagsbeskattning, konkurrensbegränsningar och penningpolitik ligger ofta ett mycket omfattande, forskningsbaserat och svår genomträngligt analysmaterial. För den som har ambitionen att trovärdigt ifrågasätta och utmana de styrande politikernas och myndigheternas beslut och bedömningar krävs trovärdig forskning att luta sig emot. Här kan IFN spela en viktig roll genom att bidra till pluralism i den nationalekonomiska forskningen och som rekryteringskälla av forskarutbildade till mer tillämpade uppgifter.

Om centrala chefspositioner i statsförvaltningen kräver en doktorsgrad så kommer det också i normalfallet att krävas att utredningar gjorda med syfte att försöka påverka politiken genomförs av utredare med forskarbakgrund. Om Svenskt Näringsliv har ambitionen att kunna påverka politikutformningen genom kontakter på expertnivå, så har organisationen också mycket att vinna på att bidra till en breddning av forskares möjligheter att välja utgångspunkter och karriärvägar.

*

IFN:s vision är att leverera forskning av högsta internationella kvalitet på områden som är centrala för näringslivets utveckling och att vara en röst med högt förtroende i samhällsdebatten kring näringslivets villkor. Under förutsättning att IFN lyckas leva upp till sin egen vision finns ett antal argument som talar för att det finns ett betydande värde för Svenskt Näringsliv och andra privata forskningsfinansierare att stödja institutets verksamhet. Vi har här bl.a. pekat på IFN:s betydelse för att säkerställa att för näringslivet relevanta frågeställningar blir vetenskapligt belysta, att pluralismen blir större inom den samhällsvetenskapliga forskningen, att näringslivets företrädare får en egen kontaktyta till forskningen,

och att samhällsdebatten breddas. Dessutom har institutet varit och fortsätter att vara en viktig plantskola för forskare som sedan går vidare till centrala befattningar i näringsliv, akademi, intresseorganisationer och offentlig förvaltning.

Vi är övertygade om att IFN har alla möjligheter att leva vidare och frodas långt in i framtiden under förutsättning att verksamheten håller hög kvalitet, dvs. akademisk världsklass, och att näringslivsrelevans fortsätter att vara en viktig ledstjärna i valet av utgångspunkter och frågeställningar.

REFERENSER

- Blyth, Mark (2001), "The Transformation of the Swedish Model." *World Politics*, vol. 54, nr 1, 1–26.
- De Geer, Hans (1992), *Arbetsgivarna: SAF i tio decennier*. Stockholm: SAF.
- Eliasson, Gunnar (2009), "IUI – en privat akademi". I denna volym.
- Henriksson, Rolf G. H. (1990), *Som Edström ville – Hur IUI blev till*. Stockholm: IUI.
- Lindberg, Henrik (2007), "Företagarperspektivet i forskningen om arbetsmarknad och arbetsliv". I Nils Karlsson (red.), *Den fria akademien*. Stockholm: Ratio.
- Ortmark, Åke (1967), *Maktspelet i Sverige: Ett samällsreportage*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Persson, Mats och Claes-Henric Siven (2009), "Ingvar Svennilson 1908–1972". I denna volym.
- Rojas, Mauricio (2001), *Paradoxen SAF – och den svenska modellens uppgång och fall*. Stockholm: Timbro.
- Wallander, Jan (2009), "Mina år vid IUI". I denna volym.

FÖRFATTARPRESANTATION

Magnus Henrekson är professor och vd för IFN. För en presentation hänvisas till kapitel 1 i denna volym.

FOTO: INTERNATIONELLA HANDELSFORSKNINGEN I JÖNKÖPING



Ulf Jakobsson är född 1943. Han växte upp i Mönsterås och kom efter universitetsstudier i Lund och vid Berkeley till IUI 1970. Där skrev han tillsammans med Göran Normann *Inkomstbeskattningen i den ekonomiska politiken* som lades fram som doktorsavhandling vid Lunds universitet. Han var forskare vid IUI t.o.m. 1976 där han främst forskade om skatter och deras effekt på ekonomin. Han var också ansvarig för utvecklingen av IUI:s ekonomiska modell över den svenska ekonomin som användes första gången i IUI:s Långtidsbedömning 1976. Forskningen publicerades förutom i en rad svenska

publikationer i *Journal of Public Economics*, *European Economic Review* och *Review of Income and Wealth*.

Större delen av läsåret 1976–77 tillbringade han som Research Fellow vid Harvard University. I början av 1977 rekryterades han av Lars Wohlin som planeringschef vid Ekonomidepartementet. Han innehade denna position till 1982. Han var då bl.a. huvudansvarig för 1978, 1980 och 1982 års långtidsutredningar.

Därefter var han chefsekonom på SAF (1983–87), Handelsbanken (1987–91) och Industriförbundet (1991–94) innan han återkom till IUI som vd under perioden 1994–2005. Under sin tid vid IUI var Ulf Jakobsson också adjungerad professor vid Umeå universitet. Han har medverkat i flera av SNS Konjunkturrådsrapporter, varav vid två tillfällen som rådets ordförande (1998 och 1999). Han var vidare under denna period kolumnist i Dagens Nyheter och senare i Svenska Dagbladet. Han har också varit vicepres på IVA och ordförande i Nationalekonomiska Föreningen.

Sedan 2005 driver Ulf Jakobsson egen konsultverksamhet. Han var under åren 2005–08 adjungerad professor vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping där han bl.a. ledde ett forskningsprojekt kring globaliserings effekter på svensk ekonomi.